

Strukturalni i kreacijski patterni

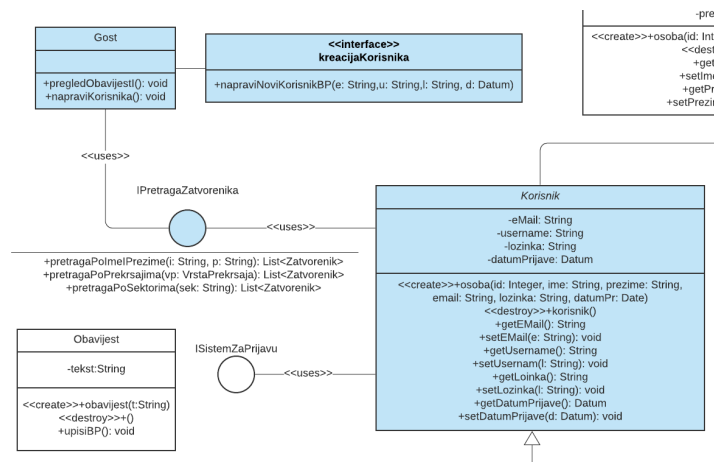
Predmet: Objektno orijentisana analiza i dizajn

Grupa: Tartarus
Hadžić Ajdin
Halilović Kemal
Mehmedović Faris

Strukturalni patterni

1. Adapter pattern

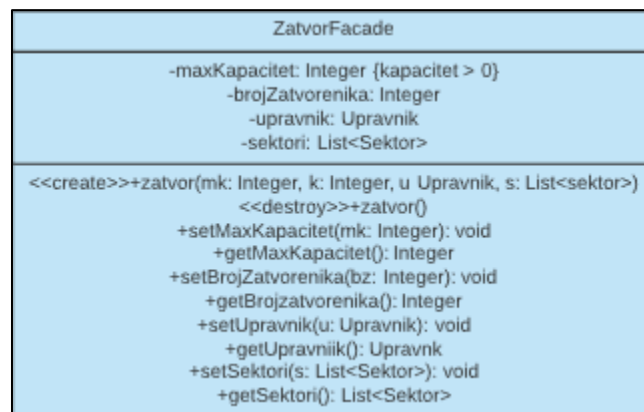
Osnovna namjena Adapter patterna je da omogući širu upotrebu već postojećih klasa. U situacijama kada je potreban drugačiji interfejs već postojeće klase, a ne želimo mijenjati postojeću klasu koristi se Adapter pattern. Adapter pattern kreira novu adapter klasu koja služi kao posrednik između originalne klase i željenog interfejsa. Primjer Adapter patterna se proicira unutar *Gost* klase koja omogućava da dva interfejsa (sa naizgleda različitim pravicima) funkcioniraju zajedno. Klasa *Gost* implementira svaku metodu interfejsa *IPretragaZatvorenika* i *kreacijaKorisnika*.

Slika 1. Primjer Adapter pattern primjenjen na class diagramu Tartarus aplikacije

2. Facade pattern

Ovaj pattern se koristiti s ciljem da osigura više pogleda visokog nivoa na podsisteme (implementacija podsistema skrivena od korisnika). Namjena facade patterna se može prepoznati unutar klase *Zatvor*, pomoću koje se pristupa upravniku, sektorima i obavijestima na nivu kazneno-popravnog zavoda. Pattern je izveden tako što je klasa *Zatvor* povezana sa klasama *Upravnik* i *Sektor*, kao i interfejsom *ZatvorBP*.

Slika 2. Primjer Facade pattern primjenjen na class diagramu Tartarus aplikacije

3. Decorator pattern

Osnovna namjena Decorator patterna je da omogući dinamičko dodavanje novih elemenata i ponašanja (funkcionalnosti) postojećim objektima. Objekat pri tome ne zna da je urađena dekoracija što je veoma korisno za ponovnu upotrebu komponenti softverskog sistema. U našem sistemu konkretno ne možemo navesti primjer ovog patterna. Nakon razmatranja, primjetili smo da bismo ovaj pattern mogli primijeniti na klasu *Pravnik*. Shodno tome da različite profesije pravnika imaju drugačije uloge, korištenjem dekoracijskog patterna, omogućene bi bile različite uloge, čime bi se postigao viši nivo relevantnosti unutar rada Sistema.

4. Bridge pattern

Osnovna namjena Bridge patterna je da omogući odvajanje apstrakcije i implementacije neke klase tako da ta klasa može posjedovati više različitih apstrakcija i više različitih implementacija za pojedine apstrakcije. U našem sistemu konkretno ne možemo navesti primjer ovog patterna, međutim bridge pattern može se iskoristiti nad klasama *Pravnik*, *Upravnik* (ukoliko bismo ih povezali sa interfejsom *posaljiObavijest*). Također trebamo dodati novu klasu *Bridge*, koja će sadržavati apstrakciju i kojoj će *Zatvor* jedino imati pristup

5. Composite pattern

Composite pattern služi za kreiranje hijerarhije objekata. Koristi se kada svi objekti imaju različite implementacije nekih metoda, no potrebno im je svima pristupiti na isti način, te se na taj način pojednostavljuje njihova implementacija. Primjena ovog patterna unutar sistema nije moguća, jer odstupa od generalnog uzorka po kojem bi trebala funkcionisati aplikacija.

6. Proxy pattern

Proxy pattern služi za dodatno osiguravanje objekata od pogrešne ili zlonamjerne upotrebe. Primjenom ovog patterna omogućava se kontrola pristupa objektima, te se onemogućava manipulacija objektima ukoliko neki uslov nije ispunjen, odnosno ukoliko korisnik nema prava pristupa traženom objektu. U našem sistemu konkretno ne možemo navesti primjer ovog patterna, međutim možemo implementirati pattern nad klasama *Pravnik*, *Upravnik* kao i interfejsom *posaljiObavijest*. Najprije definišemo klasu *Proxy* koja će implementirati metodu *pristup()* u okviru koje će biti izvršena autentifikacija, te koja će naslijediti interfejs *Obavijest* i njegove metode.

7. Flyweight pattern

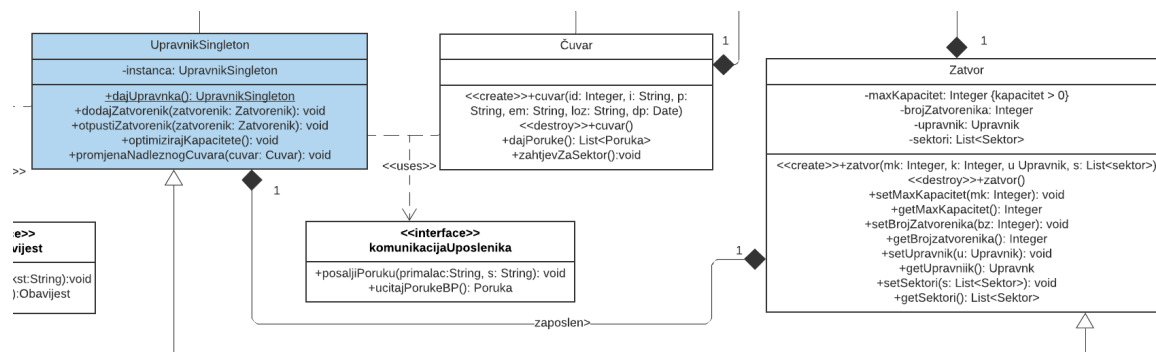
Flyweight pattern koristi se kako bi se onemogućilo bespotrebno stvaranje velikog broja instanci objekata koji svi u suštini predstavljaju jedan objekat. Samo ukoliko postoji potreba za kreiranjem specifičnog objekta sa jedinstvenim karakteristikama (tzv. specifično stanje), vrši se njegova instantacija, dok se u svim ostalim slučajevima koristi postojeća opća instance

objekta (tzv. bezlično stanje). Primjena ovog paterna unutar sistema nije moguća, jer odstupa od generalnog uzorka po kojem bi trebala funkcionisati aplikacija.

Kreacijski patterni

1. Singleton pattern

Singleton patern služi kako bi se neka klasa mogla instancirati samo jednom. Na ovaj način može se omogućiti i tzv. *lazy initialization*, odnosno instantacija klase tek onda kada se to prvi put traži. Osim toga, osigurava se i globalni pristup jedinstvenoj instanci - svaki put kada joj se pokuša pristupiti, dobiti će se ista instanca klase. Ovo olakšava i kontrolu pristupa u slučaju kada je neophodno da postoji samo jedan objekat određenog tipa. Kako bi se osigurao singleton patern postoji samo jedna instanca upravnika kazнено-popravnog doma (klasa *Upravnik*).

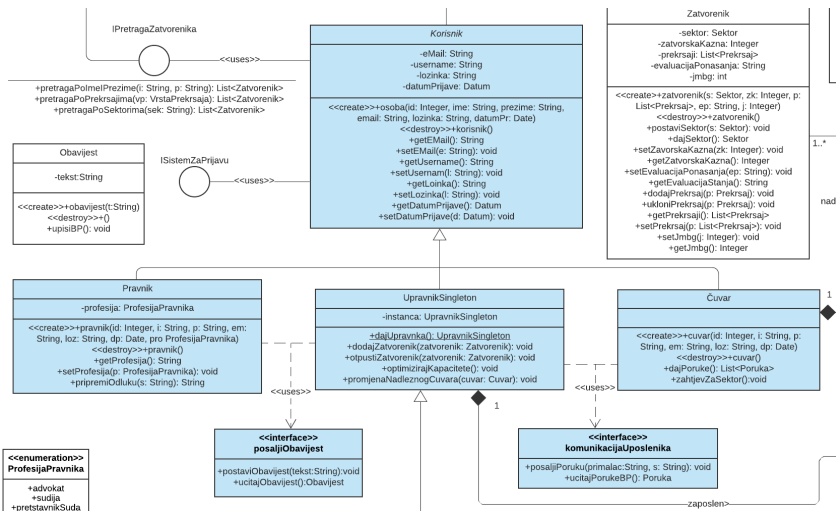
Slika 3. Primjer Singleton pattern primjenjen na class diagramu Tartarus aplikacije

2. Prototype pattern

Uloga Prototype paterna je da kreira nove objekte klonirajući jednu od postojećih prototip instanci (postojeći objekat). Ako je trošak kreiranja novog objekta velik i kreiranje objekta je resursno zahtjevno tada se vrši kloniranje već postojećeg objekata. U našem sistemu možemo iskoristiti prototype pattern prilikom dodavanja novih zatvorenika, pri čemu trebamo definisati interfejs *IPrototip* koji se sastoji od metode *kloniraj()*. Također neophodno je Naslijediti interfejs *IPrototip* od klase *Zatvorenik* te implementirati metodu *kloniraj()* koja će kreirati duboku kopiju objekta.

3. Factory Method pattern

Uloga Factory Method paterna je da omogući kreiranje objekata na način da podklase odluče koju klasu instancirati. Različite podklase mogu na različite načine implementirati interfejs. Ovaj patern je implementiran preko klasa *Upravnik*, *Pravnik* i *Čuvar* (klase nasljeđuju klasu *Korisnik*).

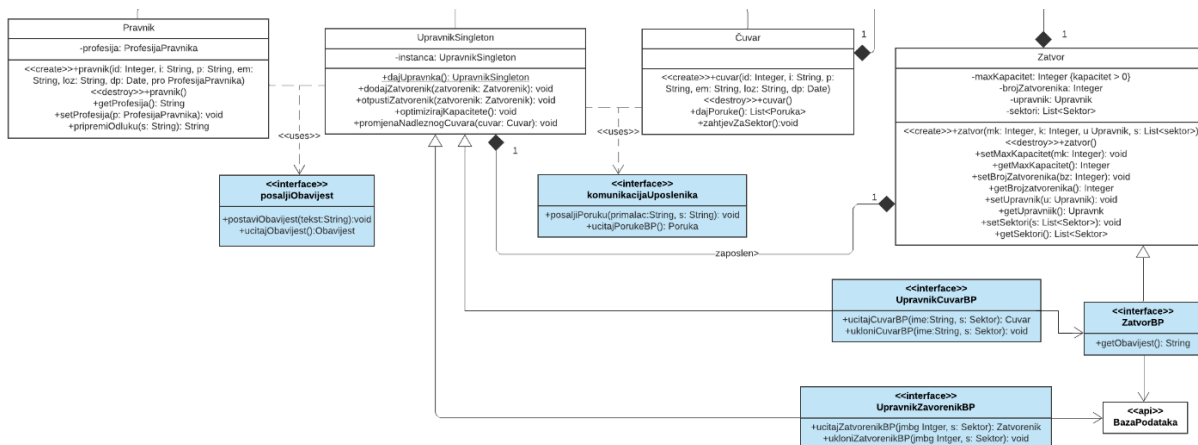
Slika 4. Primjer Factory Method pattern primjenjen na class diagramu Tartarus aplikacije

4. Abstract Factory Method pattern

Abstract Factory Method pattern omogućava da se kreiraju familije povezanih objekata/produkata. Na osnovu apstraktne familije produkata kreiraju se konkretne fabrike (factories) produkata različitih tipova i različitih kombinacija. Primjenu ovog patterna moguće je zastupati u određenom nivou konkretizacije nad klasama, jer odstupa od generalnog uzorka po kojem bi trebala funkcionisati aplikacija.

5. Builder pattern

Uloga Builder patterna je odvajanje specifikacije kompleksnih objekata od njihove stvarne konstrukcije. Isti konstrukcijski proces može kreirati različite reprezentacije. Primjena ovog patterna evidentna je prilikom korištenja interfejsa na dijagramu, koji su vezani sa klasama unutar kojih se implementiraju.

Slika 5. Primjer Builder pattern primjenjen na class diagramu Tartarus aplikacije